

Norsk forening for arbeidsmedisin

ÅRSMELDING 1.1.2014 – 31.12.2014

Styret:

Tore Tynes, leder

Tone Eriksen

Jarand Hindenes

Helle Laier Johnsen

Knut Jørgen Arntzen

Hilde Slørdahl Conradi

Knut Skyberg

Vararepresentanter:

Wenche Røysted

Gunnar Skipenes

Forskningsutvalget

Merete Drevvatne Bugge, STAMI, leder

Bjørn Hilt, St. Olavs Hospital

Tor Erik Danielsen, Oslo Universitetssykehus

Helle Laier Johnsen, Frisk HMS

Redaksjonskomite

Håkon Lasse Leira, redaktør

Petter Kristensen

Anniken Sandvik

Anne Kristine Jordal

Valgkomite

Audun Veggeland

Trude Fossum

Kristian Vetlesen

Institusjonsutvalget

Tor Erik Danielsen (leder)

Liv Sanne

Oddfrid Aas

Styrets arbeid

Styrets arbeid

Styret hadde i 2014 syv styremøter (fem styremøter i 2013) og har behandlet 123 saker (86 saker i 2013). De prioriterte satsingene for inneværende styreperiode ble sist revidert ved utgangen av året 2014:

1. Arbeidsmedisinsk i et globalt perspektiv

- støtte samarbeid med arbeidsmedisinere i land under utvikling
- årlig stipend
- norske investeringer i utlandet – hvordan ivaretas arbeidsmiljøet
- bidra i det nyetablerte IOMSC- internasjonalt samarbeid for arbeidsmedisinske foreninger

2. Styrke utdanningen i arbeidsmedisin

- styrke spesialistutdannelsen ved BHT
- mentor-ordning for nytilsatte bedriftsleger under vurdering
- egen veiledningskoordinator i arbeidsmedisin

- revidere veiledningshåndboken
- følge opp undervisningen ved universitetene

3. Styrke BHT og legenes rolle i BHT

- arbeidsmedisinerens plass i BHT må styrkes (kfr. AML)
- godkjent BHT skal ha spesialist i arbeidsmedisin i minst 50 % stilling
- følge opp rapporten om bedriftslegerollen, bl.a. ved dokumentet "Hvorfor trenger du arbeidsmedisiner ved din bedrift?"
- dokumentere lønnsomhet for bedriftene ved å ha BHT

Satsingsområde 1 har medført kr 50 000 i støtte til et forskningsprosjekt om lungeeffekter i frisøryrket, Palestina for 2013 og kr 50 000 til et prosjekt som gjelder samarbeid mellom arbeidsmedisinere i New Dehli og Oslo for 2014. Stipend for 2015 ble utlyst på slutten av året 2014. Global arbeidsmedisin blir regelmessig tatt opp på vårkonferansen.

Satsingsområde 2 arbeides med også av institusjonsutvalget, spesialitetskomiteen og ledermøtet for de arbeidsmedisinske avdelingene. Vi har årlig fellesmøte med spesialitetskomiteen. Det er positive meldinger om medisinerundervisningen i Oslo og Tromsø. Vi følger nøye med på den forestående endringen av hele spesialitetsstrukturen.

Styret sendte inn søknad om å opprette stilling for veiledningskoordinator i arbeidsmedisin. 10 % stilling ble vedtatt av DNLF etter årsskiftet som en to års prøveordning. Koordinator vil bli anmodet om å lede arbeidet med å revidere veiledningshåndboken.

Satsingsområde 3: Vi er ikke fornøyd med utviklingen når det gjelder bedriftslegens plass i BHT. Altfor mange stillinger for bedriftslege i godkjente BHTer er bare på 30 %. Både styret i Nfam/Namf og lederne ved de arbeidsmedisinske avdelingene har skrevet brev til departementet. Vi krevet spesialist i arbeidsmedisin eller lege under slik spesialisering og minimum 50 % stilling for lege. Departementet har foreløpig ikke endret forskriften på dette punkt. Det kom derimot forslag om endring av forskrift om organisering, ledelse og medvirkning kapittel 14, om hvem som kan utføre lovpålagte helsekontroller. Etter siste endring står ned nå: *Egnet helseundersøkelse etter andre ledd skal utføres av, eller under kontroll av kompetent lege. Og nedenfor: Lege som gjennomfører helseundersøkelse skal ha nødvendig kompetanse på det området undersøkelsen gjelder.*

Det er arbeidet videre med dokumentet "Hvorfor trenger du arbeidsmedisiner ved din bedrift?" i samarbeid med sekretariatet i Dnlf. Planen er å kombinere dette med en kronikk om BHT og lønnsomhet.

Antall medlemmer av Nfam har økt fra 272 i 2010 til 330 ved utgangen av 2014. Det er fortsatt god søkning til kurs og veiledningsgrupper, så rekrutteringen til arbeidsmedisinen er bra. Imidlertid har styret et inntrykk av at det med enkelte unntak (f. eks. Forsvaret) er få stillinger for bedriftsleger som blir utlyst.

Det arbeides fortløpende med våre hjemmesider og vi oppfordrer medlemmene til å komme med bidrag til hjemmesidene.

Styret har utarbeidet flere høringsuttalelser – for nærmere opplysninger, se styrereferatene på hjemmesiden og øvrige oppslag der.

Styret har vært representert på en rekke interne møter i Dnlf, som lederseminaret, årsmøtene til de andre yrkesforeningene og landsstyremøtet på Soria Moria i mai 2014.

Nfams leder har møtt på alle møter i regi av de fagmedisinske foreningene (FaMe-gruppen). FaMe-gruppen ble etablert for å bedre det faglige beslutningsgrunnlaget i Legeforeningen. Den er et kontakt- og samarbeidsforum for faglige spørsmål som går på tvers av spesialitetene og arrangerer hver høst en fagkonferanse der ulike tema blir tatt opp. FaMe-gruppen har egne delegater på Landsstyremøtet.

Fagsekretariatet for BHT gjennomførte i 2014 en spørreundersøkelse om kvalitet i BHT. Vi var med og ga innspill til spørreskjemaet.

Styret har løpende kontakt med representanter for partene i arbeidslivet. De deltar på vår årlige konferanse for fylkestillitsvalgte. På høsten var vi med på et ”fagdags”-møte i NHO om utviklingen i bedriftshelsetjenesten. Vi satte der fokus på behovet for bedriftslege.

Styret har i sin faste spalte i Ramazzini og ved denne og øvrige bidrag holdt medlemmene løpende orientert om aktuelle saker, i 2014 hadde vi en omtale av lønnsundersøkelsen i 2013, en omtale av bedriftslegens rolle i ny IA-avtale, et bidrag om å satse på bedriftslegen og et bidrag om arbeidsmedisinsk forskning.

Styret besøkte i oktober den svenske företagsläkareforeningen. Vi fikk der høre om deres planer for endringer av spesialiteten yrkesmedisin. Professor Irene Jensen fra Karolinska og leder av foreningen Svensk Företagshälsovård Lars Hjalmarsson bidro til et meget interessant program. Møtet omtales i Ramazzini nr 1/2015 under Styrets spalte.

Revisjon av målbeskrivelsen for arbeidsmedisin

På bakgrunn av at mange bedriftshelsetjenester ser ut til å velge bort arbeidsmedisinsk kunnskap fordi leger blir sett på som kostnadskrevende, ønsker vi å styrke legenes stilling i bedriftshelsetjenesten (BHT). Vi deltok derfor i 2013 i et utvalg med representanter fra spesialitetskomiteen og fra styret i arbeidet med en gjennomgang av målbeskrivelsen for spesialistutdanningen for i større grad å konkretisere legens oppgaver i spesialistutdanningen i BHT. Spesialitetskomiteen tar saken videre i 2014 og ny målbeskrivelse foreligger.

Prosjekt om bedriftslegerollen

Arbeidsmedisinerens plass i BHT er fulgt opp med et prosjekt om bedriftslegerollen initiert av styret, som ble gjennomført i 2012 og avsluttet i starten av 2013. Prosjektet ble ledet av professor Bente Moen, UiB. Rapporten er tilgjengelig på Namfs hjemmeside. Det er i 2014 publisert en vitenskapelig artikkel fra prosjektet (Ref: Moen BE, Hanoa RO, Lie A, Larsen Ø. Duties performed by occupational physicians in Norway. *Occup Med (Lond)*. 2015;65(2):139-42)

Internasjonalt arbeid

Arbeidsmedisinsk seksjon i Union of European Medical Specialists (UEMS)

Legeforeningen hadde i 2014 to representanter i den arbeidsmedisinske seksjonen av Union of European Medical Specialists (UEMS). Det ble avholdt møter i Riga og Glasgow. Det arbeides fortsatt

med europeisk harmonisering av spesialistutdannelsen i arbeidsmedisin samt akkreditering av kurs og hospiteringsordninger. Alenka Skerjanc fra Slovenia er ny president for perioden 2014 – 2017. Hun har tatt initiativ til en kartlegging av de viktigste oppgaver for arbeidsmedisinere i Europa. Namf/Nfam har vært representert ved Tor Erik Danielsen fra institusjonene og Kristian Vetlesen fra bedriftshelsetjenesten.

International Occupational Medicine Society Collaborative

International Occupational Medicine Society Collaborative (IOMSC) ble etablert i 2013 på initiativ fra ACOEM og United Kingdom's Society of Occupational Medicine (SOM). Dette samarbeidsforumet er en unik mulighet til å utveksle erfaringer fra våre respektive arbeidsmedisinske selskap/foreninger på viktige interesseområder. Det gjelder særlig idéer til bedring av arbeidsmedisinerens plass i det nasjonale forebyggende og helsefremmende arbeidet og arbeid med å bedre rekrutteringen til vårt fagområde. I juni 2014 ble det avholdt et nytt møte i London der Nfam's leder deltok. Dame Carol Black som blant annet har ledet et utvalg om sykefraværet i Storbritannia nedsatt av den britiske regjeringen deltok på møte som inspirator og påpekte at arbeidsmedisinere er en viktig ressursgruppe som bør få en bredere plass i mediebildet.

Fagseminar for lokaltillitsvalgte

Fagseminaret for de lokaltillitsvalgte ble holdt på Losby gods 13. og 14. februar. Elleve fylker var representert. I tillegg deltok leder av institusjonsutvalget Tor Erik Danielsen, redaktør av Ramazzini Håkon Lasse Leira, leder av forskningsutvalget Merete Drevvatne Bugge samt styrene i Namf og Nfam. Ellers deltok Arve Lie fra Fagsekretariatet for bedriftshelsetjeneste, Wenche Thomsen fra LO og Erik Dahl-Hansen og Pernille Vogt, begge fra Norsk Industri. Presidenten deltok fredag formiddag og orienterte om aktuelle saker i Legeforeningen.

Hovedtemaer var mediekontakt ved Knut Braaten, Legeforeningens sekretariat, IA-avtalen og presentasjon av lønnsundersøkelsen.

Forskningsutvalget

Forskningsutvalget hadde i 2014 ingen møter, men har foretatt all drøfting og saksbehandling pr. e-post. Følgende saker er behandlet i 2014:

Forskningsutvalget ble av styret bedt om å innstille kandidater til stipend til samarbeid med kolleger i utviklingsland ("Samarbeid Sør"). To søknader ble mottatt, og innstilling ble levert til styret.

Det ble av Namf/Nfam i 2012 satt av midler til dekning av utgiftene til en spørreundersøkelse om arbeidsmedisineres forskningsaktivitet. Spørreundersøkelsen i formatet Questback ble utsendt til medlemmene 18. november 2013, med svarfrist 14. desember.

Ved fristens utløp hadde 95 medlemmer svart på undersøkelsen. Et kort resymé av resultatene ble fremlagt på fagseminaret for tillitsvalgte på Losby i februar, og en mer omfattende presentasjon av resultatene ble fremlagt på Vårkonferansen i Son i mai.

Forskningsprisen ble i 2014 utdelt for fjerde gang, på Vårkonferansen i Son. Prisvinner ble Sindre Rabben Svedahl, for artikkelen: "Inflammatory markers in blood and exhaled air after short-term exposure to cooking fumes", Ann Occup Hyg 2013;57:230-239.

Styrets spalte i Ramazzini nr. 4/2014 ble skrevet av Helle Laier Johnsen, og omhandlet arbeidsmedisinsk forskning.

Vårkonferansen

Vårkonferansen i 2014 ble arrangert over tre dager i mai i Rygge (Støtvik). Antall deltakere på vårkonferansen har holdt seg stabilt på om lag 60 i senere år. På første dag var temaet støy og nedsatt hørsel der flere foredragsholdere bidro med gode innlegg. I bolken forskning i BHT fikk vi et innlegg om «Helseeffekter ved bruk av blyholdig og blyfri ammunisjon». I øvrige bolker var temaene kvalitetssikring i BHT, organisatorisk arbeidsmiljø, et foredrag om arbeidet som bedriftslege ved Borregaard på 1960-tallet, foredrag om BHT's oppfølging av kjemisk eksponerte på jobb og på siste dag var temaet RUS og avhengighet. Evalueringen av konferansen viste at deltakerne var gjennomgående svært fornøyd med temaene som var tatt opp.

Arbeidsmedisinske veiledninger

Arbeidet med de arbeidsmedisinske veiledningene er et samarbeid med Norsk helseinformatikk. (Veiledningene finnes på veven på hjemmesiden til Norsk elektronisk legehåndbok (NEL). Ansvarlig for arbeidet med revisjon av veiledningene er Arve Lie og ny samarbeidspartner med ansvar for institusjonsdelen av veiledningene i 2014 er Gerd Sissel Andorsen. I løpet av 2014 er det gjennomført et godt arbeid der flere eksisterende er revidert. Marit Kopreitan Nordseth er nytt medlem i gruppen som gir kommentarer til veiledningene. Arve Lie er oppnevnt i en referansegruppe for et utvalg i legeföreningen som ser på foreningens rolle i arbeid med veiledninger og retningslinjer.

Ramazzini

Etter ti år som redaktør av Ramazzini valgte Bente E. Moen å trekke seg ved årsskiftet 2013/14. Styret ba Håkon Lasse Leira om å ta over som ny redaktør. Resten av redaksjonskomiteen, Anne Kristine Jordal, Anniken Sandvik og Peter Kristensen fortsatte i sine verv.

Ramazzini holdt i 2014 fram i tradisjonen etter Bente Moen og kom med fire nummer med henholdvis arbeidsmedisinsk historie, arbeidsrelaterte obstruktive lungesykdommer, psykososialt arbeidsmiljø og fra gruppe til individ som tema. Medlemmene av redaksjonskomiteen velger tema har redaktøransvar for hvert sitt nummer.

Ordningen med temanummer fungerer fint ved at vi inviterer forfattere og de aller fleste forespørslene blir godt mottatt. Samarbeidet med trykkeriet har også vært godt.